משנה · אחרונים · מלאכת שלמה · סדר קדשים

# מלאכת שלמה על משנה קינים

רבי שלמה עדני

**ספריית אור ברסלב** · or-breslev.co.il

# מלאכת שלמה על משנה קינים

רבי שלמה עדני

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/מלאכת-שלמה-על-משנה-קינים/
הקובץ נוצר ב־21 בנובמבר 2026 מגרסה v39-202611200317 של הספרייה.

# תוכן העניינים

**פרק א** ..... 4
משנה א ..... 4
משנה ב ..... 4
משנה ג ..... 5
משנה ד ..... 5
**פרק ב** ..... 5
משנה א ..... 5
משנה ב ..... 6
משנה ג ..... 6
משנה ד ..... 7
משנה ה ..... 7
**פרק ג** ..... 8
משנה א ..... 8
משנה ב ..... 9
משנה ג ..... 9
משנה ד ..... 10
משנה ה ..... 10
משנה ו ..... 12

# פרק א

## משנה א

בעזרת השם יתברך הקורא לעמו בנים. ועינו פקוחה לעניים ולאביונים. ומנחם אבלים ואוננים. ופוקד אותם לעת זקונים. בבנים לאורך ימים ושנים. נתחיל מסכת קנים.

כתב הרמב"ם ז"ל בהקדמתו לסדר זרעים וכשהשלים לדבר [כו' עיין בתוי"ט] לפי שאפשר שיתערבו ושלא יתערבו ועוד שבהדבור אליו מעט מזער כמו שיתבאר במקומו ובהם חתם סדר קדשים ע"כ:

**חטאת העוף נעשית למטה וכו'**. ביד פ"ה דהלכות מעשה הקרבנות סי' ו' ז' ובפ' ששי סי' ב' ורפ"ז סימן ו':

**וחטאת בהמה למעלה עולת העוף נעשית למעלה** בפ"ק דזבחים דף י"א ס"ל לר' אלעזר בר"ש דמקום חטאת בהמה לחוד ודעולת העוף לחוד אע"פ ששניהם למעלה אין מקומם שוה דתניא דמים התחתונים ניתנים מחוט הסקרא ולמטה והעליונים מחוט הסקרא ולמעלה אר"א בר"ש בד"א בעולת העוף אבל בחטאת בהמה היא עצמה אין נעשית אלא על גופה של קרן ע"כ. ובפרק איזהו מקומן (זבחים דף נ"ג) פליג רבי עליה דר' אלעזר בר"ש והתם מפרש טעמיה. וכתבו תוס' ז"ל וחטאת בהמה למעלה בגופה של קרן ד' מתנות על ד' קרנות כדדריש בפ"ק דזבחים:

**עולת העוף נעשית למעלה**. כדדריש בפי קדשי קדשים ומלק והקטיר ונמצה דמו מה הקטרה בראשו של מזבח אף מליקה בראשו של מזבח וכן דריש אף מצוי בראשו של מזבח וא"ת מאי מייתי מהקטרה שאני הקטרה שאינה מעכבת ואין ללמוד מליקה מהקטרה שמליקה מעכבו (וקל להבין) וא"כ מאי קאמר אחר כך שאם שינה בזה ובזה פסול וי"ל דילפי' הכי כמו גבי הקטרה שאם שינה המקום הרי הוא כמו שלא הקטיר כך מליקה כששינה המקום הוי כמו שלא מלקו ואם לא מלק פסל ע"כ. הגיה הר"ר יהוסף ז"ל אם שינה בזה ובזה פסל: בפי' רעז"ל האי דפסיל אם עשה מעשה חטאת העוף למעלה דוקא בהזאה אבל המליקה וכו' אמר המלקט ובמצוי דחטאת העוף פלוגתא במעילה פ' חטאת העוף דאיכא למ"ד דלא מעכב כמו שכתבתי בזבחים ס"פ ק"ק:

**איזהו נדר**. בפ"ק דר"ה דף ו' ובפ"ק דמגילה דף ח' הקן דף קל"ט ובשלשתם לית בהו מלת אלא. וביד פ"א דהלכות נדרים בסי' ב' ובפי"ד דהלכות מעשה הקרבנות סי' ד' ה':

## משנה ב

**חטאת שנתערבה בעולה וכו'** זבחים פ' התערובות דף ע"ג וביד כוליה פרקין בהלכות פסולי המוקדשין פ"ח ועיין בספר החכם השלם הר"ר מנחם עזריה נ"ע בסי' כ"ג. בפי'

רעז"ל בן יונה או תור של חטאת שנתערב בשני קנין של חובה וכו' לשון החכם הרב סולימאן אוחנא ז"ל צריך לידע כלל אחד שעליו סובב כל זה והוא שהקנים של אשה אחת שהביאה ללידתה ולזיבתה אם לא פירשה זו ללידתה וזו לזיבתי יש ביד הכהן להקריב כמו שירצה מחצה עולות ומחצה חטאות וכן שתי נשים שלקחו קניהן בעירוב או שנתנו דמי קניהן לכהן הרי הם כמו של אשה אחת והכהן יקריב איזו שירצה לעולה ואיזו שירצה לחטאת אמנם אם פירשו זו ללידתי וזו לזיבתי או זו ללידתי וזו וזו ללידתי זו או [זו לזיבתי זו וזו] לזיבת יזו הרי הם כאלו הם של שתי נשים ואינו יכול לעשות כל הקן חטאות או כולות אלא כל קן א' לעולה ואחד לחטאת ע"כ:

### משנה ג

**אחת לזו וכו'**. קן לשון נקבה ועליה אומר אחת שתים שלש ועשר אלא שבלשון תורה נראה דלשון זכר הוא וכדכתיב כי יקרא קן צפור: בפי' רעז"ל וכן אם נתערבו עשר קנין במאה אינו מקריב מכולן אלא עשר קנים וכו' אמר המלקט כתב החכם הר"ר אפרים אשכנזי ז"ל פי' כגון שהפריש מתחלה עשרים פרידות לעשרה קנין ולא הפריש כל קן וקן בפני עצמו ודוק ע"כ ופשוט הוא ומובן כמ"ש הרא"ש ז"ל:

### משנה ד

**ר' יוסי אומר** בפ' בכל מערבין (עירובין דף ל"ז) ותוספות בפ' שני דסוטה דף י"ח:
**לאיזה שירצה הכהן יקריב** חטאת ולאיזה שירצה כו' כך נ"ל שצ"ל:

## פרק ב

### משנה א

**קן סתומה** פ' שני דנזיר דף י"ב ותוס' דגיטין פ' התקבל (גיטין דף ס"ד.) וביד כוליה פירקין עד אין מביאין תורין כנגד בני יונה פ"ט דהלכות פסולי המוקדשין ופי' המפרש שבדפוס או שפרח לבין המתות לא זו אף זו קתני ל"מ פרח לאויר העולם כי שמא ילכד וישוב כל אחד ואחד כדינו ולהכי כי עדיין נמי לא חזר יקח זוג לשני אלא אפי' פרחה לבין המתות שעתה אינו יכול לשוב שנתערב בהן אפ"ה יקח זוג לשני ולבין המתות נמי אפשר שיכירוהו ואינו קרוי הבדלה מחברו אלא אפילו מתה אחת מהן יקח זוג לשני:
**פרח לבין הקריבות פסול ופוסל אחר כנגדו** זהו כלל אחד שעושה ואחרי כן מפרש כיצד ע"כ:

## משנה ב

**חזר פוסל אחר בחזירתו** פי' הרמב"ם ז"ל דע כי כל מה שנאמר בכל הלכות אלו חזר אינו רוצה לאמר שחזר אותו העוף לפי שכל זמן שיהא כן אין שם הפסד כל עיקר אבל ר"ל כשאמר חזר שמאחר שפרח מכת זו לאחרת חזר עוף אחר ופרח לכת הראשונה והרי אפשר שהוא הראשון עצמו שחזר לחבורתו או הוא עוף אחר ע"כ: בפי' רעז"ל ז"ל צ"ל ולא יוכל להקריב שם רק חטאת אחת ולא שתי חטאות דדלמא כל השלש וכו'. ואם פרח וחזר מזה לזה לא הפסיד כלום בפריחה זו וחזרה זו שאפילו מעורבות כל השמנה פרידין [עיין בתוי"ט]:

## משנה ג

**לזו אחת וכו'**. תוס' פ' שני שעירי (יומא דף ס"ה.) בפי' רעז"ל צ"ל וכי פרח מן הששית לחמישית וכו' עד דשמא מן הששית פרח מגופה אחת בשביעית וכו' עוד צריך להיות שם או יהי' עשוין שתיהן חטאות ואין יכולין וכו' עוד צ"ל שם ומשלישית לשניה אין כשר בשלישית כי אם וכו'. והקשה המפרש שבדפוס ויש תימה על זה נהי דמן השלישית פרח שתים א' ברביעית בהליכה ואחת בשניה בחזרה. מ"מ נשאר מגופה של שלישית ד' פרידין ולמה לא יעשה שני חטאות ושני עולות דכי נמי עשו אותו שפרח ברביעית עולה או חטאת מה בכך דשלשה קנין יכול להיות שלשה עולות ושלשה חטאות ומאותו שפרח בקן שניה בחזרה לא יקריבו דהא קתני וכו' כדפירש רעז"ל. ופירש רבינו יעקב הלוי ז"ל דנ"ל לומר דמשום דמרביעית ואילך וכו' גזרינן כמו כן בשלישית ובשניה אבל שביעית וכו' כדפירש רעז"ל. עוד בפירושו של רעז"ל צ"ל שם כדתנן בסמוך ואם פרח מבין המתות לכולן הרי כולן ימותו אלא קאי אשלישית שפרח ממנה לרביעית ומרביעית לחמישית וכו' וכל השאר צריך למחוק אותו דהיינו מלות לשניה ומשניה לשלישית ומשלישית. עוד שם צריך לאמר ומן הששית חסר ד' פרידות שנים בפריחה וחזרה ראשונה ושנים בפריחה וחזרה שניה. עוד שם ונשארו ב' קנים כשרים. אמר המלקט פי' שאינו יכול להקריב רק שני פרידין לעולה וב' פרידין לחטאת דאי עביד שלשה עולות וכו'. עוד שם צ"ל הרי שבע עולות ואין בשש קנים רק שש עולות וכן חמישית חסר ממנה ד' פרידין שנים שהלכו בששית ושנים ברביעית ואין כשר בה כי אם א' אחד לעולה ואחד לחטאת וכמו כן קשה בכאן כיון דהרביעית אין לה כלום יהי' יכול להקריב בחמישי' שש עולות ושלש חטאות דכי נמי אותם שהלכו בששית קריבות עולות או חטאות מה בכך הרי אין כאן כי אם חמש.

[הגה"ה נלע"ד דה"פ הרי אין כאן כי אם חמש עולות דהיינו שלשה שאנו אומרים שנקריב עולות מן הששה פרידין שנשארו בחמישית והשני פרידין שפרחו לששית אפי' את"ל שיקריבו שניהם לעולה ג"כ מה בכך הרי בחמישית יש חמש קנים ודינם שיהי' בהן חמש עולות וכן נמי אם יקריבו השנים שפרחו לששית חטאות הרי בין הכל הם חמש חטאות כדין חמש קנים]. וכן נמי הכא אותם שהלכו ברביעית אינם קריבות ולפי זה וכו'. עוד בפירושו ז"ל ונשאר בה רק אחד ע"ש. אמר המלקט נראה לי שצריך למחוק מלת רק. וכתב המפרש שבדפוס לא הפסידה כלום בפריחה זו וכו' אבל אין נראה לפרש לא הפסידה כלום ויקריבו בה שבעה חטאות ושבעה עולות דמצי עביד להו כיון דבקנין אחרים אין בהם כלום דאין זה הלשון דהל"ל נשכרה שביעית בפריחה שלישית שעל ידי פריחה שלישית הוכשרו כל הקנים שבשביעית אלא הלשון משמע לא הפסידה כלום בזאת פריחה שלישית והקשה הר"ר יעקב מאורלינאש היכי אמרינן בכל הני קנין משום גזרה ימותו דאילו בפ' שני שעירי פריך תלמודא ומשום גזרה ימותו בתמיה ותירץ דהתם לא פריך אלא אמאי אינו רועה דכיון דאית ליה תקנתא ברעיה. לא הוה לן למימר ימותו משום גזרה אבל הכא בעופות מיירי ואין רעיה ופדיון בעופות ע"כ:

**ואם פרח וכו'**. תוס' ר"פ התערובות:

## משנה ד

בפ' רעז"ל אלא מיירי שנתערבו פרידות המפורשות זו בזו ואם נתערבה פרידה אחת מן הקן הסתומה לתוך המפורשת יקח זוג לשני ויפריש אחת חטאת ואחת עולה והשלשה שנתערבו יחד ימותו כולם:

**חזר או שפרח מן המפורשת ראשון הרי כולן ימותו**. כצ"ל. ולשון הרמב"ם ז"ל בפ"ט דהלכות פסולי המוקדשין ימותו כל העופות שבסתומה שאם נתערבה בהן עולה כל החטאות שבה פסולות ואם חטאת נתערבה כל העולות שבה פסולות לפיכך ימותו כולן ע"כ נראה שרוצה לומר וכל שכן העופות המפורשות שמהם פרח אחר שנתערבו שגם הם ימותו:

## משנה ה

**אחד אילך ואחד אילך** כצ"ל. חזר או שפרח מלות או שפרח בפי' הרמב"ם ז"ל שנם ובלשון המפרש שבתלמוד אינם. וז"ל הרמב"ם ז"ל מענין מה שאמר או שפרח מן האמצע לצדדין הוא שפרח לצד זה ששם החטאת או העולה ופרח משם לקצה האחר הרי כבר היה תערובת החטאת בעולה לפיכך כולן ימותו כמו שנתבאר בתחלת המסכתא עכ"ל

ז"ל. וביד ספ"ט דהלכוח פסולי המוקדשין דְלֵג מלת חזר דגם בהאי סיפא לא כתב רק פרח מן האמצע לצדדין כדברישא:

**האשה שהביאה חטאתה תור וכו'** בת"כ פ' כי תזריע ספ"ד:

**תכפול ותביא עולתה תור עולתה תור וחטאתה בן יונה תכפול ותביא עולה בן יונה בן עזאי אומר וכו'** כך צ"ל:

**האשה שהביאה חטאתה ומתה. וכו'** תוס' פ' תמיד נשחט (פסחים דף נ"ט) ודפ"ק דר"ה דף ו' ובגמ' פ"ק דקדושין דף י"ג ותוספות פרק קמא דזבחים דף ג' ושם בגמ' דף ה' ורש"י ז"ל בפ' חטאת העוף (זבחים דף ס"ח) ובגמרא בפ"ק דמנחות דף ד'. ושם בקדושין כתב הריטב"א ז"ל הא מתני' באשה יולדת שחייבת להביא חטאת וההי"נ לכל חייבי עולה וחטאת כגון זב ומצורע וכיוצא בהן וחדא מנייהו נקט ומשום דאיירי רישא דמתני' התם באשה קתני סיפא נמי באשה ע"כ. וקשה לי אני הדיוט בגווה דארישא גופה תקשי דליתני סתמא מי שהביא חטאתו תור ועולתו בן יונה יכפול וכו' לכך נלע"ד דמתני' מלתא דשכיחא נקט דאפילו זיבה מצוי באשה יותר מבאיש אבל הה"נ לכל חייבי עולות וחטאות וכמו שכתבתי בשם הרמב"ם ז"ל בסוף פירקי' דלעיל. ואיתה נמי למתני' בירושלמי פ"ק דחגיגה דף ע"ו וביד ס"פ ראשון דהלכות מחוסרי כפרה:

## פרק ג

### משנה א

**במה דברים אמורים בכהן נמלך**. בזבחים פ' התערובות דף ע"ג:

**אחת לזו ואחת לזו שתים לזו ושתים לזו**. שנתערבו שוה בשוה בזה אפילו בנמלך יש להכשיר החצי כיון שהם סתומות ויעשה קן אחד למעלה וא' למטה והקן האחר ימות ויתנו ביניהם אבל אחת לזו ושתים לזו ושלש לזו דתנן לעיל המועט כשר הכא דלא נמלך המרובה לשר כיון שעשה חציין למעלה וחציין למטה: בפי' רעז"ל ומיהו אף בעשר לזו ומאה לזו המרובה כשר כתב עליו הר"ס אוחנא ז"ל פי' אם נפרש המרובה כשר כאלו אמר הרוב כשר וזה לא שייך כ"א כשלא יהיו זוגות כגון חמשה למעלה או למטה שהרוב שלהן הוא ג' וכן שבע הרוב שלהן הוא ד' אבל כשיהיה זוגות לא יצדק זה הפירוש ומיהו נוכל לפרש המרובה כשר בערך הנשים כגון ב' לזו וג' לזו המרובה הוא ג' וכן עשר לזו ומאה לזו המרובה הוא מאה וזה יצדק בכל ע"כ. בסוף לשון רעז"ל ועל כרחך עשרה קנים שלמים פסולים. אמר המלקט פי' המפרש שבתלמוד עוד ובלא הוקבעו כל אחד לאשה אחת מיירי אבל המאה כשרים מאחר שהן סתומות שחצין שלמעלה עולות וחצין

שלמטה חטאות ולי נראה שהאשה שהביאה מאה צריכה להביא עשר חציין עולות וחציין חטאות שכשנעשו נ"ה למעלה ונ"ה למטה שמא העשר של אשה אחרת נעשו כולן למעלה ואין לאשה שהביאה מאה למעלה כי אם מ"ה וצריכה עוד להביא ה' [למעלה] או שמא למטה נעשו ולא נשאר לאשה שהביאה מאם כי אם מ"ה וצריכה עוד להביא חמשה למטה ע"כ: מלות מחצה כשר ומחצה פסול הכתובות בראש המשנה טעות וביד כוליה מתני' עד סוף סי' ד' פ"ח דהלכות פסולי המוקדשין:

## משנה ב

**אחת לזו ושתים לזו וכו'**. תוס' פ' חטאת העוף (זבחים דף ס"ז) פירשו אותם ד' נשים של א' ושל שתים ושל שלש ושל עשר לא יצאו כלל ידי חובתם דאינם ודעות אם כל קניהם למעלה דמתיין חטאות או כל קניהם למטה דמתיין עולות אבל אותה של מאה ממה נפשך יש מהם מ"ב למעלה ומ"ב למטה דבין כולהו הוו קט"ז קנים כשעשה חמשים ושמנה למעלה ונ"ח למטה דל מנייהו ט"ז דמספקא להו בהנך נשי פש להו מ"ב ומתכשרי להו לכל הפחות מ"ב חטאות ומ"ב עולות ע"כ:

**זה הכלל כל מקום שאתה יכול לחלוק וכו' וכל מקום שאין אתה יכול לחלוק את הקנים עד שיהו משל אשה אחת וכו'** כצ"ל ופירש המפרש שבדפוס וכל מקום שאין אתה יכול לחלוק אה הקנים כגון אחת לזו ושתים לזו ושלש לזו שאינם זוגות וצריך לחלקם קן אחת פרידה אחת למעלה ופרידה אחת למטה המרובה כשר כדפרישית:

## משנה ג

**חטאת לזו ועולה לזו עשה וכו'** כצ"ל ומלת כשר טעות. ומייתי לה בזבחים פרק חטאת העוף (זבחים דף ס"ז.) בפי' רעז"ל ועשה קן למטה וקן למעלה. אמר המלקט כתב החכם הר"ר אפרים אשכנזי ז"ל נ"ע שכן ר"ל ועשה הקן למטה או הקן למעלה דו"ק ע"כ ובע"ד איני יודע טעמו דאם בשביל דקתני רישא דמתני' חטאת לזו ועולה לזו דמשמע שאין כאן אלא קן אחת הא ודאי לאו דוקא דהא קתני בסיפא עשה כולן למעלה וכו' כולן למטה וכו' דהא קאי אמאי דקתני בפ"ק אפי' אחד בריבוא ימותו כולן אבל אה"נ דאחטאת לזו ועולה לזו בדוקא לא שייך לפרש אלא ועשה הקן למטה דהיינו החטאת והעולה או הקן למעלה דהיינו נמי החטאת והעולה. עוד בפי' רעז"ל השתא דלא נמלך אמרינן שכל א' נעשה כהלכתו וכשר. אמר המלקט ולאפוקי מדרבא דאמר בפ' התערובות כל היכא דאמרו רבנן לא תקריב אי אקריב לא מרצה ע"כ. לשון המפרש שבתלמוד פי' דבריו ז"ל דכל היכא דקתני בפירקי' לענין תערובות מחצה כשר ומחצה פסול היינו דלא כרבא. ופי' רעז"ל והמפרש שבדפוס זה כאן משום דזו היא בבא אחרונה דפסיקא

מילתא דמחצה כשר ומחצה פסול דמיירי בתערובות לפי' פי' רש"י ז"ל כמו שאכתוב בסמוך בס"ד:

## משנה ד

**חטאת ועולה וסתומה ומפורשת.** שתי נשים שלקחו שלשה קנים וכו' לשון רעז"ל עד וזו צריכה חטאת וקן שלם וכו'. אמר המלקט הוא פי' רש"י ז"ל בפ' חטאת העוף (זבחים דף ס"ז) וגרסינן וסתומה בוי"ו:

**עשה כולן למעלה** כסבור כולן עולות:

**או כולן למטה** כסבור כולן חטאות. והרמב"ם ז"ל כמו כן ג"כ שם המשל בשלש קנים. בפי' רעז"ל שכל קן וקן הי' בפני עצמו פי' שאין כאן תערובות והכי מפ' לה נמי הרמב"ם ז"ל בלא תערובות וכן פי' ג"כ לבבא דלעיל בסמוך דלא מיירי בעירוב:

**ומתחלקת ביניהם.** הואיל ובעירוב לקחום והאחת יצאת ידי חטאת והאחת ידי עולה ויקחו עוד קן ביניהם ויקריבו בתנאי אם עולה ראשונה לרחל וחטאת ללאה תהא בקן שניה זו עולה ללאה וחטאת לרחל ואם חלוף חלוף. אבל הרב רבינו אברהם ז"ל פי' דגרסינן חטאת ועולה סתומה ומפורשת כלומר בשני קנים שאחת סתומה ואחת מפורשת ונתערבה סתומה במפורשת עשה שתיהן למעלה וכו' חציין למעלה אין כשר אלא סתומה פי' שיעור סתומה עולה וחטאת מן הסתומה ומפורשת והשתא מיירי שפיר בתערובות. ומתחלקת ביניהן פי' שתעלה לשתיהן פי' שכמו שיש ספק פסול לזו כך יש ספק פסול לזו שאע"פ שלבעלת סתומה יש אחד מהן כשר ממה נפשך ולבעלת המפורשת שמא שניהם פסולים מ"מ יתנו ביניהם ויביאו קן ותאמר בעלת הסתומה אם שלי כולו כשר ושל. כולו פסול קן זה יהא כולו שלך ואם אחד משלי כשר שכולו נעשה למעלה או כולו למטה א"כ שלך אי אפשר שלא יהא א' כשר יהא הקן הזה חציו שלי וחציו שלך ע"כ. וכתבו תוס' ז"ל שם בזבחים פ' חטאת העוף לא הוה צריך למתני אלא סתומה ומפורשת דבחטאת העולה אין מרויח כלום ע"כ:

## משנה ה

**חטאת שנתערבה בחובה.** כלומר הא דתנינן לעיל בפ"ק חטאת שנתערבה בחובה אין כשר וכו' כצ"ל. בפי' רעז"ל. עוד בסוף פירושו ז"ל צ"ל הרי עולה אותו מנין שבחובה לפחות ממחצה כשר וכה"ג מפרשינן נמי וכן עולה שנתערבה בחובה ע"כ. אמר המלקט נראה שכן הוא ג"כ פי' הרמב"ם ז"ל אבל רבינו יצחק ב"ר אשר ז"ל פירשו בגוונא אחרינא וז"ל חובה שנים בחטאת מחצה כשר ומחצה פסול כגון שמנה פרידין דחטאת שנתערבו בשמנה פרידין שחציין עולות וחציין חטאות הרי י"ב פרידין חטאת וד' פרידין עולה

והקריב חציין למעלה וחציין למטה אותם שמנה שלמעלה כולן פסולין כי שמא כולן חטאות ואותם ח' שלמטה כשרין מהם ד' של חטאת וד' של עולה פסולין וזהו חובה שנים בחטאת כלומר שנתערבו ח' חטאות שם ובחובה אין כי אם ד' חטאות וגם זהו מנין שבחובה כשר שאין כשר שם אלא ד' חטאות ושמנה של חובה ד' פרידין עולה וד' פרידין חטאת ועשה י"ב למעלה וי"ב למטה מנין שבחובה כשר די"ב שלמעלה כולן פסולין שמא חטאות הם וי"ב שלמטה ד' פסולין שמא עולות הן וח' חטאות כשרים ממ"נ הרי חטאות כשרים במנין כל החובה בין עולה ובין חטאת ומיהו חטאת שנים בחובה אין ליישבו מענין חובה שנים בחטאת וכן תפרש הבבא שלאחריה. והר"ר אברהם ז"ל פירש חובה שנים בחטאת שהקנים שהיו סתומות שנים והחטאת שני פרידין ועשה חציין למעלה וחציין למטה מחצה כשר ומחצה פסול כי שמא שתי חטאות קרֵבן למעלה ועולה מן הסתומה ולמטה שתי חטאות ועולה חטאת שנים בחובה כלומר חטאת פי שנים שנתערבו בחובה שהיו החטאות ד' פרידין והחובה שני פרידין ועשה חציין למעלה וחציין למטה המנין שבחובה כשר דהיינו

[הגה"ה פי' דהיינו כל מנין שבחובה שהן שני פרידין] שתי חטאות דשלשה חטאות נעשו למעלה והם פסולין והשני חטאות ועולה נעשו למטה עכ"ל ז"ל. וביד שם פ"ח. וז"ל החכם הר"ר סולימאן אוחנא ז"ל נראה לפרש שגם החלוקה הראשונה נתערבה חטאת מבחוץ עם השלשה פרידין ולפי זה יכול לעשות שתי חטאות למטה ממה נפשך ומיירי באשה שלקחה ב' קנין סתמא ולא פירשה זה ללידתי וזה לזיבתי אלא הכל מעורב יחד ואינם מתפרשין אלא בעשית כהן וכן בחלוקה השניה שנתערבה חטאת אחת מבחוץ אינו כשר אלא חטאת אחת ממה נפשך ופי' חובה שנים בחטאת היינו שכשקרבה העולה נשארו שנים בחטאת כנגד החובה שהיא העולה שנשארה. וחטאת שנים בחובה היינו שכשקרבה החטאת נשארו שנים בחובה שהם העולות כנגד החטאת האחת שנשארו עכ"ל ז"ל. לשון החכם הר"ס ז"ל במשנה ו' משני מינין תביא שש. יש לדקדק דמדקתני סיפא נתנתם לכהן ואין ידוע וכו' הלך הכהן ועשה ואין ידוע מה עשה מכלל דרישא ידע הכהן מה עשה וא"כ אמאי צריך שש דהיינו ד' לנדרה ושתים תור ובן יונה לחטאת נחזי אנן אם הכהן עשה התורין למעלה תביא תור לחטאת ואם בני יונה עשה למעלה תביא בן יונה לחטאת וי"ל דמיירי שעשה תור ובן יונה למעלה ותור ובן יונה למטה ומספיקא צריכה להביא תור ובן יונה לחטאת וקל להבין אמנם בסיפא לא ידע כלל מה עשה ע"כ. בפי' רעז"ל אחד חטאת ואחד עולה להשלים חובתה לשון הר"ס ז"ל כן פירש הרמב"ם ז"ל אבל בסמוך הוא סותר דבריו שפירש שתביא שתים ושתיהן

חטאות וכן פי' רבינו יצחק בן יהודה שהעתיק פירושו ע"כ. בפי' רעז"ל ואם חובתה נעשית עולה וכו' לשון הר"ס ז"ל קשה כיון שאנו מדברים בחובה סתומה לא שייך לומר נעשית עולה למטה וחטאת למעלה ע"כ. בפי' רעז"ל הגיה הרב הנזכר ז"ל וגם שני מינין צריך לחטאת לזווג לעולת חובתה לפי שאינה יודעת וכו'. בפי' רעז"ל ומביאה ג"כ שתים לחובתה אחד חטאת וא' עולה וכו' לשון הר"ס ז"ל על זה. זה לקח ג"כ מפי' הרמב"ם ז"ל ואינו כן לפי הפירוש שהתחיל ועיקר הפירוש שתים לחובתה א' תור וא' בן יונה ושתיהן עולות שמא עשה הכל למטה ועלתה לה החטאת וצריכה להביא עולה ממינה ולפי שאינה יודעת אם תור אם בן יונה צריכה להביא תור ובן יונה ומביאה חטאת ממין שתרצה שמא לא עלתה לה חטאת שעשה הכל למעלה ונפסלה החטאת. ומ"מ אינה צריכה להביא משני מינין כ"א ממין שתרצה לזווגה עם אחת מן העולות שהקריב עתה למעלה זהו לדעת ת"ק דס"ל הכל הולך אחר החטאת אבל לדעת בן עזאי דס"ל הכל הולך אחר הראשון תביא שתים לחובתה אחד תור ואחד בן יונה ושתיהן עולות שמא עשה הכל למטה ועלתה לה החטאת והיא הראשונה או שמא עשה הכל למעלה ועלתה לה העולה והיא הראשונה וצריכה להביא לה שתי חטאות אחד תור ואחד בן יונה כדי לזווגה עם העולה שלא ידענו אם היא תור או בן יונה עכ"ל ז"ל:

## משנה ו

**האשה שאמרה הרי עלי קן וכו'**. ביד פ' עשירי דהלכות פסולי המוקדשין:

**משני מינין תביא שנים**. כלומר אם הראשונים ממין אחד שהיו שני הקנים תורין או בני יונה תביא עוד פרידה מאותו המין לעולה ויצאת ידי הכל שהקן שהקריב כהן ראשון יצאת ידי חובת לידתה שהרי לשם חובה קרב והשני נשאר לנדרה ונפסל גוזל אחד מהן בעשיית מטה והרי יהי' זה תחתיו ואם הראשונים משני מינים היו קן תורין וקן בני יונה תביא שתים תור ובן יונה ויקריב שניהם למעלה משום דמספקא לן איזה קן משנים הראשונים קרב אחרון והוא לנדרה ונפסל ממנו פרידה אחת וצריכה להשלימו מאותו המין כדתנן לעיל אין מביאין תורין כנגד בני יונה וכו':

**פירשה נדרה צריכה שתביא שלשה פרידין למעלן ממין אחד**. כלומר אם ידעה שלא נתנה לכהן אלא מין אחד והקריבו הכהן בזה הענין ואינה יודעת איזה מין פירשה מביאה שלש פרידין כיצד אם נתנה השני קנים תורין מביאה תור א' לזיווג לפסול ושני בני יונה כי שמא נדרה בני יונה ושמא הקריב באחרונה בני יונה וצריכה להביא בני יונה לזווג לפסול [הגה"ה נראה שהוא לשון כפול]. ועוד שני תורין כי שמא נדרה תורין ולכך תביא ד' שני תורין ושני בני יונה וה"נ מצי למנקט במין אחד שצריכה ד' אם אינה

יודעת איזה מין נתנה אי שני קנים תורין אי שני קנים בני יונה אבל ניחא ליה למינקט ביודעת מה נתנה מן המפ' שבתלמוד והאריך להביא כל הפירוש שפי' רש"י ז"ל למתני' בזבחים פ' חטאת העוף (זבחים דף ס"ז) ורעז"ל החזיק בפי' הרמב"ם ז"ל ובפי' השני שהביא המפרש בשם רבינו יצחק בר יהודה ז"ל. קרוב לסוף פי' רעז"ל צריך להיות ואם חובתה נעשית כולה למטה והחטאת כשרה והעולה פסולה הרי יצאת ידי נדרה והשתי תורין שהביאה עכשיו באחת השלימה עולת חובתה והאחר יהא לנדבה וחטאת וכו' עוד צ"ל בפירושו ז"ל לפי שאינה יודעת אי זה מין קבעה לנדרה וגם שני מינין צריך לחטאת לזווג לעולת חובתה לפי שאינה וכו' ע"כ. אמר המלקט כמו שהגהתי מצאתי אפי' בתלמוד המוגה ע"י הרב ר' בצלאל אשכנזי ז"ל אשר היה נמצא אתו כמה ספרי כתיבת יד מדויקים וא"כ הוא ה"פ וגם קן אחד משני מינין צריכה להביא תור אחד ובן יונה אחד לצאת ידי חובתה מחטאת לפי שאינה יודעת מאיזה מין היתה עולת תובתה שתביא כנגדו חטאת שעולת חובתה כבר קרבה ממה נפשך ואנן תור כנגד וכו' והוא סוף פי' ה"ר יצחק ב"ר יהודה ז"ל ואע"פ שהדרך שפי' רעז"ל הענין בעצמו ישר הוא וכן מוכח ג"כ מפי' הרמב"ם ז"ל מ"מ הלשון שנכנס בו רעז"ל טבעו אינו מיושב יפה שהרי הוא ז"ל בראש דבריו נכנס לומר דבשלמא כשהביאה ממין אחד אינה צריכה לעולת חובתה ממה נפשך וכו' משמע שבסוף דבריו ז"ל ביציאה היו צריך לומר אבל כשהביאה שני מינין וכו' צריכה להביא ג"כ עולת חובתה כמו שמבואר בפי' הרמב"ם ז"ל ודומה כאילו רעז"ל העתיק מפי' הרמב"ם ז"ל ומפי' ה"ר יצחק בר יהודה ז"ל וארכיב לישניה אתרי רכשי לכן הנכון הי' בעיני שצריך להגיה כן וגם צריכה שתי תורין או שני בני יונה אחד חטאת וא' עולה להשלים חובתה ואין די לה בבן יונה או תור לחטאת לזווג לעולת חובתה שכבר קרבה ממה נפשך לפי שאינה יודעת מאיזה מין וכו' וחטאת אחת מן בני היונה או מן התורין תביא להוסיף על כבש בן שנתו לעולה שהוא קרבן יולדת עשירה הואיל וחובתה ג"כ קבוע והיא לא ידעה מאיזה מין:

**בתוי"ט ד"ה בן עזאי וכו'** וכי היכא דקשיא ליה להר"י קורקוס וכו'.

[הגה"ה הקשה החכם ה"ר ישראל הכהן נר"ו וז"ל ותמיהני דהיינו מה שכתב הרמב"ם ז"ל ועוד דלאו היינו מה שהקשה הר"י קורקוס לת"ק כי הר"י קורקוס ז"ל הקשה ניחוש שמא קבעה החובה בתורין או בבני יונה, ומ"מ קשה לי קושיא אחרת לפירוש הרמב"ם ז"ל למה לא יספיק בקן אחד תורים ופרידה בן יונה ויקריב הקן של תורין אחד למעלה ואחד למטה ופרידת בן יונה לחטאת ואם קבעה בן יונה עם הכבש הרי יצאה בפרידת

בן יונה ואם קבעה תור הרי הקריבה קן אחד תורין אחד לעולה ואחד לחטאת ותעלה אותה חטאת עם הכבש וצל"ע. ע"כ]:

**א"ר יהושע. וכו'** מתני' כולה איתא בזבחים פ' חטאת העוף (זבחים דף ס"ז) ואמרינן התם דמדקאמר ר' יהושע הכא בסיפא זהו שאמרו וכו' שמעינן מינה דסתם מסכת קנים ר' יהושע ואע"ג דהתם בזבחים קאמר עולת העוף שעשאה למטן כמעשה חטאת לשם חטאת כיון שמלק בה סי' א' נמשכת ונעשית חטאת העוף והכא קתני לעיל גבי קן סתומה ומפורשת אין כשר אלא סתומה ולא אמר דמפורשת תמשך ותהוי חטאת העוף משום דלא אמר נמשכת אלא לאפוקי משום ידי מעילה כדאיתא התם אבל שתהא עולה נעשית חטאת בשביל ששינה בה ולעלות לו לשם חובה לא אמר:

**כשהוא מת קולו שבעה**. תוס' פ' כל הצלמים (עבודה זרה דף מ"ז) ודפ' הקומץ רבא דף כ"ח:

**שתי קרניו שתי חצוצרות** ובהקומץ רבא אמרינן שתי חצוצרות של כסף באות והכא אמרינן דמקרנים עשויות חצוצרות י"ל דאותם שהיו למסע המחנות בימי משה דוקא היו של כסף אבל אותם שהיו לשיר על הקרבן היו מקרנים ור"ת תירץ דשל כהנים היו שתי חצוצרות של כסף כדתנן בסוף תמיד והלוים של קרני בהמה לשיר א"נ חצוצרות דהכא היינו שופרות מדאישתני שמייהו כדאמרינן שלהי במה מדליקין ובפ' לולב הגזול אבל ההיא דאין מעמידין ליכא לשנויי הכי דאיירי התם בשופר דהא לענין קרבן מיירי התם ועל הקרבן היו משוררין בחצוצרות כדכתיב ותקעתם בחצוצרות על עולותיכם ועל זבחי שלמיכם תוס' ז"ל:

**שני שוקיו**. עצמות שוקיו לעשות חלילין:

**מעיו** הכרס הגדול לעשות תוף:

**בני מעיו** הדקים לעשות חבלים ונימין לכנורות:

**ויש אומרים אף צמרו** דבמעיל של כהן גדול היו על שוליו פעמוני זהב ורמוני תכלת כמין רמונים עשוין מצמר צבוע בתכלת ועשוין קשין ותלוים בשולי המעיל אצל הפעמונים כדכתיב פעמון זהב ורמון וכשנוגעים פעמונים של הרמונים בשעת הלוכו ונשמע קולו בבואו אל הקודש וזהו דרך צניעות שלא להכנס להיכל פתאום בלתי ביום הכפורים תוס' ז"ל:

**ר"ש בן עקשיא אומר וכו'**. שבת פ' שואל (שבת דף קנ"ב) שונה אותה בלשון ברייתא וקתני לה בברייתא בשם ר' ישמעאל ב"ר יוסי דהכי גרסינן התם תניא ר' ישמעאל ב"ר יוסי אומר וכו' ואם היא משנה הי' לו לומר שם תנן התם וכן יש בפ' עשרה יוחסין

ברייתא אחר סיום המשנה אשר שם. ושם בשבת פי' רש"י ז"ל מדקשי קראי אהדדי על כרחין חד מיתוקם כחכמים וחד בזקני השוק ע"כ. בפי' רעז"ל צריך לכתוב ולהגיה כך זקני תורה כל זמן שמזקינין ובאין לידי תשות כח הם מוסיפים חכמה. ואחרים לטרוף דעת שנאמר מסיר שפה לנאמנים ובעמי הארץ מישתעי קרא דלמטה מיניה כתיב מסיר לב ראשי עמי הארץ. בישישים חכמה וגו':

סליק פירקא וסליקא לה מסכת קנים. בעזרת אל שוכן מעונים. ומרחם על עם סגולתו ובניו. כרחם אב רחמן על בנים.